

Politieke elite is lastige burgers zat

rtlz.nl

De Spaanse dwarsdenker José Ortega y Gasset beschrijft het zo prachtig in zijn boek *De opstand van de massamens*: de elite die maar doordendert in de trein van het eigen gelijk, niet meer in staat tot contact met de grote werkelijkheid, geen oog voor het spoor dat eindig is en de elite die verongelukt.

Een belangrijke tussenstop waar deze week met grote vaart werd langsereden was de wet voor een bindend referendum. Een voorstel dat al in 2005 is ingediend door PvdA, GroenLinks en D66 en werd aangenomen in beide kamers. Omdat het hier een grondwetswijziging betreft diende er deze week nog een tweede keer gestemd te worden voor een twee-derde meerderheid. Maar de initiatiefnemers zien daar bij nader inzien vanaf en begraven hun eigen kind levend diep onder de grond.

De reden daarvoor is de 'verkeerde' uitkomst van het (raadgevend) referendum over het associatieverdrag met Oekraïne. De uitslag - nee tegen dat verdrag - ging lijnrecht in tegen de Europese idealen van PvdA, GroenLinks en D66 en daarmee was de volksraadpleging definitief uit de gratie. Een draai van 180 graden, gewoon omdat het kan.

Op de dag van de draai twitterde GroenLinks er nog wel lustig op los, dat de Zwitsers gekozen hebben voor [groene energie](#). Een keuze van de Zwitsers in een bindend referendum!

Het volk vragen wat het wil is leuk zolang het volk de gewenste antwoorden geeft. Maar referenda leiden meer dan eens tot teleurstellingen bij politici. En om zichzelf voor die teleurstelling te behoeden, dient de bemoeizucht van de burger tot een democratisch minimum beperkt te blijven. Zelden heeft een partij z'n beginselen [zo verraden als D66](#).

De VVD is nooit een hartstochtelijke voorstander van referenda geweest. Vandaar dat de premier de Oekraïne-uitslag zonder moeite naast zich neer kon leggen. Alleen de manier waarop kostte extra tijd. En het CDA stemde deze week zonder problemen in met de ratificatie van het verdrag. Ondanks de toezeggingen van politiek leider Buma, dat de referendumuitslag gerespecteerd moest worden.

Ik sprak Tweede Kamerlid Ronald van Raak (SP) deze week in [een podcast](#) uitgebreid over de omgang van deze partijen met de wensen van burgers. Volgens Van Raak heeft de politieke elite niet alleen geen idee meer wat er onder burgers leeft, ze willen het ook niet meer weten.

Van Raak: "Ik loop al sinds 2003 mee op het Binnenhof, maar ik heb nog nooit zoveel angst gezien. Zoveel angst voor de bevolking."

De hoogmoed om de volksraadpleging te begraven is misschien ingegeven door angst. Maar het toont in ieder geval de weerzin van politici tegen de mensen die zij dienen te vertegenwoordigen. Al verdwijnen vandaag alle populistische kopstukken als sneeuw voor de zon, dan zal de huidige politieke elite morgen een nieuwe opstand uitlokken.